

Individuálna výročná správa

Obce OPONICE

za rok 2023

Mgr. Milan Gál
starosta obce

OBSAH	str.
1. Úvodné slovo starostu obce	3
2. Identifikačné údaje obce	3
3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov	4
4. Poslanie, vízie, ciele	4
5. Základná charakteristika obce	4
5.1. Geografické údaje	4
5.2. Demografické údaje	4
5.3. Ekonomické údaje	5
5.4. Symboly obce	5
5.5. História obce	6
5.6. Pamiatky	7
5.7. Významné osobnosti obce	10
6. Plnenie funkcií obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)	10
6.1. Výchova a vzdelávanie	10
6.2. Zdravotníctvo	10
6.3. Sociálne zabezpečenie	11
6.4. Kultúra	11
6.5. Doprava	11
6.6. Územné plánovanie	11
6.7. Hospodárstvo	11
7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva	12
7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2023	12
7.2. Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2023	14
7.3. Rozpočet na roky 2024 - 2026	15
8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva	16
8.1. Majetok	16
8.2. Zdroje krytia	17
8.3. Pohľadávky	18
8.4. Záväzky	18
9. Hospodársky výsledok za rok 2023 - vývoj nákladov a výnosov	19
10. Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce	20
10.1. Prijaté granty a transfery	20
10.2. Poskytnuté dotácie	21
10.3. Významné investičné akcie v roku 2023	22
10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti	22
10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	22
10.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená	22

1. Úvodné slovo starostu obce

Výročná správa obce Oponice poskytuje pohľad na činnosť obce a dosiahnuté výsledky za rok 2023. Hospodárili sme na základe schváleného rozpočtu. Výnos dane z príjmov územnej samosprávy a miestne dane a poplatky sú najdôležitejším príjmom obce. Tie určujú aj limity výdavkov obce. Prostredníctvom transferov zo štátneho rozpočtu, z jeho príslušných kapitol boli financované kompetencie preneseného výkonu štátnej správy a niektoré ďalšie úlohy.

Z Nitrianskeho samosprávneho kraja sme dostali dotáciu na zreštaurovanie ďalších okien Malého kaštieľa. Mohli sme tak obnoviť okná na severnej strane. Tiež sme boli finančne podoprení pri oprave oplotenia a ochrannej siete multifunkčného ihriska a na verejnom detskom ihrisku sme umiestnili –nový fitness prvok lavičku sed-ľah .

Z Nadácie Volkswagen Slovakia sme dostali dotáciu, vďaka ktorej sme na ihrisku v materskej škole umiestnili Lanovú pyramídu. Pri všetkých týchto investíciách sme prispievali aj z vlastných prostriedkov obce.

OZ obce Oponice schválilo použitie fin. prostriedkov z rezervného fondu obce na stavbu nového zberného miesta, na dočasné uloženie biologického odpadu pred jeho ďalším spracovaním a financie na vybudovanie kolumbária – urnovej steny na miestnom cintoríne.

V uplynulom roku sme pokračovali v nastavenom trende odpadového hospodárstva. Cieľom je maximalizovať separovanie, zvyšovať mieru vytriedeného odpadu v obci čo sa nám aj darí. Dôkazom je stúpnutie vytriedenosti zo 69,09% za rok 2022 na 75,8 % za rok 2023.

Obec Oponice sa tak ako po iné roky uchádzala o finančné prostriedky z rôznych dotačných mechanizmov. Potrebujeme podporu hlavne pri väčších investíciách, ktoré obec nemôže zvládnuť z vlastných prostriedkov (dobudovanie kanalizácie, zvýšenie energetickej efektívnosti budovy MŠ a Domu kultúry, opravu miestnych komunikácií a chodníkov). Žiaľ rok 2023 bol pre nás v tomto smere neúspešný, nebola nám schválená žiadna dotácia. Nezdar nás však neodradí, pokúsime sa prostriedky od štátu získať v roku 2024.

Chceme naďalej zodpovedne riešiť potreby občanov a hospodárne a efektívne nakladať s finančnými prostriedkami pri rozvoji a zveľadovaní obce. Aj keď v posledných rokoch spoločenská, ekonomická a sociálna situácia prináša väčšie a väčšie problémy samosprávy, budeme sa s nimi boriť, verím, že spoločne môžeme túto situáciu zmierniť, tak že si budeme navzájom vychádzať v ústrety v rámci svojich možností a schopností, čím prispejeme k vytvoreniu pekných, pokojných a šťastných podmienok pre život v obci, ktoré sú v tejto dobe tak potrebné.

Záver patrí poďakovaniu poslancom a všetkým občanom, ktorí sa aktívne podieľali a podieľajú na skrášľovaní našej obce, na jej zveľadovaní a prispievajú k jej dobrému menu.

Mgr. Milan Gál
starosta obce

2. Identifikačné údaje obce

Názov: Oponice

Sídlo: Oponice 105

IČO: 00310875

Štatutárny orgán obce: starosta

Telefón: 038/5317125, 0905 610 108

Mail: oponice@oponice.sk

Webová stránka: www.oponice.sk

3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Starosta obce: Mgr. Milan Gál

Zástupca starostu obce: Ing. Ján Fráter

Hlavný kontrolór obce: Mgr. Helena Paučírová

Obecné zastupiteľstvo: Ing. Ján Fráter, Mgr. Andrea Gálová, Vladimír Klačanský, Peter Kohajda, Zuzana Kohajdová, Lukáš Košťál, Štefan Virág

Komisie: Komisia ochrany verejného záujmu, predseda Štefan Virág

Obecný úrad: Je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce. Je zložený z pracovníkov obce. Zabezpečuje administratívne a organizačné činnosti OZ a starostu obce, najmä písomnú agendu. Je podateľňou a výpravňou obecných písomností, zabezpečuje odborné podklady a iné písomnosti na rokovania OZ, vypracováva písomné vyhotovenia rozhodnutí obecnej samosprávy a správnych konaní, vykonáva nariadenia obce a uznesenia obecnej samosprávy. Obecný úrad v Oponiciach je umiestnený v budove Domu kultúry. Má dve zamestnankyne. Obec netvorí konsolidovaný celok.

Obec Oponice nemá zriadené rozpočtové, príspevkové, neziskové organizácie ani obchodné spoločnosti. Obec je zriaďovateľom materskej školy, základnej školy, školskej jedálne pri MŠ a školského klubu detí, všetko bez právnej subjektivity.

4. Poslanie, vízie, ciele

Poslanie obce: Zabezpečiť základné oblasti života občanov a chod obce samotnej.

Vízie obce: Prostredníctvom svojich orgánov plniť hlavne samosprávne funkcie, na ktoré bola zriadená a prenesené úlohy štátnej správy tak, ako je to stanovené v zákone č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štát. správy na obce.

Ciele obce: Zvýšenie starostlivosti o všestranný rozvoj územia obce a potrieb jej obyvateľov.

5. Základná charakteristika obce

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

5.1. Geografické údaje

Geografická poloha obce: Západné Slovensko, Nitriansky kraj, okres Topoľčany, obec leží medzi západným úpätím Tríbečského pohoria a ľavým brehom rieky Nitry

Susedné obce : Dolné Lefantovce (okres Nitra), Súlovce, Kovarce (okres Topoľčany)

Celková rozloha obce : 1229 ha

Nadmorská výška obce: 168 m. n. m. v strede obce, v chotári 152-503 m. n. m.

5.2. Demografické údaje

Hustota a počet obyvateľov : 69 obyvateľov na km²

Národnostná štruktúra : slovenská národnosť

štruktúra obyvateľstva podľa náboženského významu : rímskokatolícke

Vývoj počtu obyvateľov : mierne klesajúca tendencia oproti roku 2022

Počet obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt k 1.1. 2023	840
počet narodených	10
počet úmrtí	10
počet prihlásených	14
počet odhlásených	20
počet obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt k 31.12.2022	834 z toho 431 mužov 403 žien

priemerný vek je 42 rokov

5.3. Ekonomické údaje

Nezamestnanosť v obci ku koncu sledovaného obdobia: 2,76 %

Nezamestnanosť v okrese ku koncu sledovaného obdobia: 3,71 %

Vývoj nezamestnanosti v obci: oproti roku 2022 mierne stúpila o 3 stotiny percenta

5.4. Symboly obce

Erb obce:

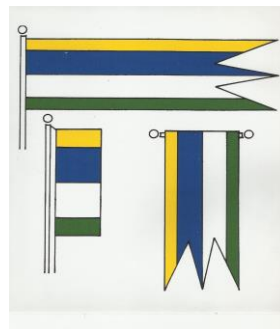
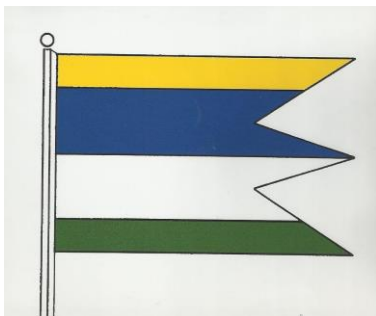
Erb obce Oponice predstavuje heraldickú úpravu historickej pečatnej predlohy a má túto podobu : V modrom štíte na zelenej oblej pažiti stojaci zlatovlasý striebroodetý, zlatoprepásaný vinohradník v zlatej čiapke a rovnakých čizmách, ľavicou vbok, v pravici držiaci veľký zlatý stravec hrozna, v horných rohoch po jednej zlatej položenej hviezde.

Vlajka obce :

Pozostáva zo štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách žltej (1/6), modrej (2/6), bielej (2/6) a zelenej (1/6). Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

zástavy obce

Pečať obce :

Pečať obce je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopisom OBEC OPONICE. Pečať má priemer 35 mm, čo je v súlade s domácimi zvyklosťami a prepismi o používaní pečiatok s obecnými symbolmi.

5.5. História obce

Výhodná poloha Oponíc medzi riekou Nitrou a Trábečským pohorím motivovala veľmi skoré osídlenie tejto lokality už v praveku. Dôkazom je črepový materiál kultúry s lineárnou keramikou zo staršej fázy neolitu (archeologický prieskum z roku 1978) a materiál z mladšej fázy neolitu črepy lengyelskej kultúry (nájdene pri prieskume a povrchovom zbere 1983).

Viacere indície nasvedčujú, že Oponice patria k tým málo dedinám Ponitria, čo boli osídlené sústavne od 9. storočia až do novoveku. Prvá písomná zmienka o existencii Oponíc je z roku 1244 listina Nitrianskej kapituly. Pôvodne veľký chotár Oponíc sa o niečo zmenšil v priebehu 11. storočia, keď časť chotára udelili prví uhorskí králi hradným rytierom Nitrianskeho hradu. Títo stredovekí bojovníci získali jedno až dvojjoplučné majetky v severozápadnej časti chotára starých Oponíc, kde v priebehu 12. storočia vzniklo nové samostatné sídlo Malé Oponice. Z iniciatívy týchto hradných rytierov tu bol postavený aj románsky kostol zasvätený apoštolom Petrovi a Pavlovi. V polovici 13. storočia teda veľké Oponice patrili Nitrianskemu hradu a Malé Oponice s kostolom tunajším hradným rytierom. Koncom 13. storočia získali Oponice Čákovci, ktorí dali nad dedinou postaviť kamenný hrad. Tým význam Oponíc nesmierne vzrástol.

Príchodom zakladateľa apponyiovského rodu v roku 1395 sa začína odvíjať bohatá a pestrá história hradu a hradného panstva Oponíc, ktorých rozdelenie na Malé a Veľké Oponice pretrvá až do začiatku 20. storočia. Obdobie 14. storočia prinieslo pre tunajšie stredoveké osídlenie mnohé pozitívne zmeny. Vzrástol počet obyvateľov, zakladali sa vinice. Koncom 14. storočia však pokojné obdobie skončilo. V 15. a začiatkom 16. storočia sa aj v Oponiciach prejavili zreteľné známky úpadku poddanských hospodárstiev, spôsobené aj vojenskými ťaženiami, husitskými výpravami ale i tureckým nebezpečenstvom. Do prvej polovice 17. storočia boli hradnými pánmi Oponíc Apponyiovci, no od 18. storočia sa začína prejavovať ich silnejšia väzba na Itáliu a Francúzsko. Členovia apponyiovskej rodiny opustili územie Slovenska v čase II. svetovej vojny a po jej skončení sa už do Oponíc nikdy nevrátili.

Obec Oponice sa spomína pod týmito názvami:

- Oponu (1244)
- Opon (1244, 1336, 1395)
- Apon (1268, 1326, 1416, 1515)
- Oponh (1300)
- Appony (1408)
- Naghapon (1570)
- Opponicze (1773)
- Nagy – Appony (1773)
- Apponitz (1773)
- Opponicze (1773)
- Appony, Opponicze, Nagy – Apony (1786)
- Kis-Apony, Nagy – Apony (1808)
- Malé Opoňice, Welké Opoňice (1808)

- Kisappony, Nagyappony (1863, 1873–1877, 1882, 1888, 1892–1913)
- Oponice, Aponice (1920)
- Oponice (1927)

5.6. Pamiatky

Oponický hrad

Táto neprehliadnuteľná dominanta obce sa týči z Tribečského pohoria už od 13. storočia, kedy mal hrad úlohu chrániť Nitriansky kniežací hrad pred nájazdmi Tatárov a neskôr Turkov. Pre hrad je medzníkový rok 1392 kedy ho získava do svojej držby uhorský šľachtický rod Apponyiovcov, ktorý si zoberie názov obce do svojho predikátu a píše odvtedy

Apponyi de Nagy Appony alebo Oponickí z Veľkých Oponíc. Rod vykoná na hrade nevyhnutné prestavby, ale jeho celkový vzhľad podstatnejšie upraví, opevní a zmodernizuje až renesančná prestavba Benediktom Apponyim v roku 1542. Hrad dostane pevnejšie opevnenie a je obohnaný vodnou priekopou s padacím mostom na západnej strane hradu. Opevní sa aj veža Tereš, ktorá je dominantou hradu na jeho juhozápadnom nároží a v ktorej sú počas tureckých vojen na našom území ochraňované cennosti zemanov zo širokého okolia. Turkom sa hrad nikdy nepodarilo dobyť. To čo sa nepodarilo početnej tureckej presile dokončila ľudská hašterivosť Apponyiovcov a „krádež storočia“ ktorá sa tu odohrala 10. augusta roku 1514 a jej iniciátorkou bola šľachtičná bažiacca po bohatstve z neďalekej obce Anna Ludanická. Tento prípad dozoroval sám palatín tak závažná sa z toho stala udalosť.

Ľudská hašterivosť medzi Apponyiovcami spôsobila to, že zač. 17. stor. sa rozhodli, hrad opustiť a keďže sa nevedeli dohodnúť na užívaní spoločných častí hradu jednoducho ho ponechajú svojmu osudu. Ten chátral a stal sa v roku 1708 baštou povstaleckej armády Františka Rákocziho II. čím si podpísal rozsudok totálneho zániku. Po potlačení povstania cisárskou armádou bol spolu s ostatnými slovenskými hradmi zbúraný a odvtedy je v ruinách. V 19. storočí sa stal vďačným námetom spisovateľov, básnikov či maliarov, ktorí tu nachádzali pokoj a nšpiráciu. Apponyiovcí mali k hradu samozrejme aj naďalej patriotský vzťah a tak ho udržiavali až do 30. rokov 20. storočia.

Po druhej svetovej vojne bol sporadicky udržiavaný asi do 60. rokov, konávali sa tu oponické majálesy, ale postupne sa upustilo aj od týchto podujatí, hrad začal chátrať a zarastať náletovými kríkmi a drevinami. Na lepšie časy začalo hradu svitať v roku 2000 kedy skupina nadšencov založila v Oponiciach Občianske združenie Apponiana, ktorého cieľom bola záchrana Oponického hradu ako dominanty Oponíc a tohto regiónu. Odvtedy sa podarilo hrad vyčistiť od stoviek náletových drevín a stromov, ktoré vyrastali z hradných múrov, spomalit deštrukciu muriva a pravidelným kosením a likvidovaním týchto škodlivých drevín zabrániť pokračujúcej deštrukcii hradného areálu.

Na hrad vedie v súčasnosti turistický chodník z obce. Už v obci pri vstupnej bráne do parku veľkého kaštieľa sa nachádza veľká informačná tabuľa o hrade v 3 jazykoch, kde turisti dostanú prvotné info o tejto dominante. Z obce to na hrad rezkým krokom urobíte za 30 min. a odmenou Vám bude majestátne kamenné sídlo týčiace sa z Tribečského pohoria a panoráma na dolinu od Zobora až po Bánovecko

KOSTOL SV. PETRA A PAVLA

Prvá zmienka o kostole pochádza z roku 1244. Kostol bol postavený pravdepodobne v priebehu 12. storočia jeho pôvodnými patrónmi boli hradní rytieri z Malých Oponíc. Tento románsky kostol pokrytý slamou bol zrútený koncom 18. storočia, aby na jeho mieste vyrástol nový, klasicistický kostol sv. Petra a Pavla. Stalo sa tak v roku 1793. Slávnú éru zažíval nielen pri svojom otvorení nitrianskym biskupom Františkom Xaverom Fuchsom, ale aj v nasledujúcich rokoch kedy sväté omše v Oponiciach slúžili kňazi členovia „Tovarištva“ akými boli Hollý, Komlóssy, Kubicza či Valachy, ktorého, ale doba skritizovala za dostavbu ťažkej kamennej veže kostola čím začal kostol praskať a mať problémy so statickou a preto sú odvtedy vidieť v stropných prvkoch kostola oceľové výstuhy. Skvelý kronikár a farár v jednej osobe Jozef Lindenbauer nám toho zase zanechal veľa vo farských matrikách z konca 18. a zač. 19. storočia. V kostole sa nachádza vzácny jednomanuálový organ, ktorý dala

postaviť tunajšia grófka Žofia Sztárayová. V roku 1869 ho zhotovil organársky majster Ján Šaško z Brezovej (1807-1893). Manuálový rozsah organu je 54 kláves, pôvodne potiahnutých slonovinou a ebenovým drevom. Nástroj má spolu 620 píšťalí. V chráme sa dodnes nachádza zopár vzácných liturgických predmetov, ako sú liturgický kalich od talianskej grófky Terézii Nogarolly-manželky Antona Apponyiho (1782-1852) či vzácné bohoslužobné rúcha z 19. storočia od firmy Krickl&Schweiger Vienna. Zvony kostola sú vzácnosťou, boli totiž inštalované v roku vypuknutia prvej svetovej vojny, ktorá zvonom vôbec nepriala. Posledný zvon pribudol v roku

1925. Pod kostolom sa nachádza sústava hrobiek rodín Bartakovič a Apponyi. Prístupná verejnosti je však iba apponyiovská hrobka s vchodom z južnej strany kostola, ktorá bola verejnosti sprístupnená v roku 1993. Z monumentov kostola ešte zaujme oratórium z južnej strany kostola a na jeho fasáde inštalované slnečné hodiny. Veľmi pozoruhodná je aj plastika apponyiovského erbu nad vchodom do hrobky. Pravdepodobne pochádza z Bratislavy, vtedajšieho Apponyiho paláca, ktorý slúžil ako verejná Apponyiho knižnica a po jej zrušení bol zosnímaný z priečelia, prevezený do Oponíc a tu umiestnený okolo roku 1846.

MALÝ RENESANČNÝ KAŠTIEĽ – APPONYIHO POĽOVNÍCKE MÚZEUM.

Malý kaštieľ, ako ho zvyknú domáci nazývať je renesančnou stavbou zo 16.-17. storočia. Kedysi ho obývala zemianska rodina Bartakovičovcov, ktorej členovia sú pochovaní v severnej hrobke tunajšieho kostola. V 19. storočí kaštieľ získali Apponyiovci. Nikdy tu však nebývali, využívali ho predstavení veľkostatku, tak tomu bolo až do roku 1924, kedy ho gróf Henrich Apponyi odstúpil obci Oponice za poľdžnosti obecných

daní. Odvtedy až do súčasnosti kaštieľ patrí obci Oponice. Za I. ČSR bola na prízemí kaštieľa zriadená četnícka (žandárska stanica), ktorú ešte aj počas 1. svetovej vojny viedol Jozef Štefánik. Celé prvé podlažie kaštieľa využíval miestny všeobecný lekár MUDr. Jozef Šeley ako svoju privátnu ordináciu a súkromný byt. V Oponiciach pôsobil tento lekár až do svojej smrti v roku 1945.

Po druhej svetovej vojne bol kaštieľ využívaný na rôzne „dobrodružné“ účely, ktoré mu nepridali na rozkvet. Záblesk nádeje bol v pol. 70. rokov kedy bol kaštieľ zrenovovaný a boli zachránené empírové maľby na poschodí obnovou a injektážou stropov, ktoré hrozili zrútením.

V roku 1993 dala obec zelenú založeniu APPONYIHO MÚZEA, ktoré tu funguje dodnes. Poľovnícke trofeje, sakrálne predmety z miestneho kostola a veľa iných dobových predmetov. Od roku 2005 je na prízemí múzea inštalovaná výstava artefaktov spadnutých spojeneckých lietadiel v Tribečskom pohorí na sklonku druhej svetovej vojny.

VEĽKÝ RENESANČNÝ KAŠTIEĽ - APPONYIOVSKÉ RODOVÉ SÍDLO

Tento kaštieľ sa nachádza na rozdiel od predchádzajúceho v nádhernom prostredí takmer 7 ha anglického parku v západnej časti obce. Kaštieľ bol postavený Apponyiovcami v 16.-17. storočí. Obývaný bol príslušníkmi tohto rodu až do roku 1940. Prišli sem bývať z hradu a kaštieľ postupne prestavovali až do 19. storočia, kedy tu naposledy v rokoch 1844-46 pribudlo severné krídlo kaštieľa dostavbou slávnej rodinnej Apponyiovskej bibliotéky a kaštieľ tak dostal definitívnu podobu písmena U. V parku sa nachádzajú významné a vzácne dreviny či solitéry, fontána či tenisové antukové kurty založené samotnými Apponyiovcami čoby fanúšikmi Wimbledonu. Po smrti posledného majiteľa panstva grófa Henrika Apponyiho v roku 1935 kaštieľ spolu s panstvom kúpil veľkostatkár Ing. Vít Slezák, ktorý v kaštieli s rodinou nielen býval, ale na príľahlom majeri hospodáril a zveľadil tunajšie vinice, rastlinnú a živočíšnu výrobu. Bohužiaľ v roku 1948 mu podnik znárodnili a skonfiškovali, kaštieľ slúžil na rôzne výučbové a politické účely.

V polovici 70. rokov kaštieľ získala bezodplatne VŠP v Nitre, ktorá ho začala opravovať so zámerom vytvoriť z neho školiace stredisko pre študentov. Po roku 1989 však škola z finančných dôvodov musela od svojho zámeru ustúpiť a budovu s parkom už potom iba udržiavala a v roku 2007 ruinu kaštieľa so zdevastovaným parkom odpredala spoločnosti I&P Slovakia a.s., ktorá zrealizovala excelentnú prestavbu kaštieľa v duchu doby a kaštieľ otvorila ako luxusný hotelový komplex s nadštandardnými službami v rámci regiónu. Pre milovníkov histórie a turistov bude určite dôležité uviesť, že do severného krídla zrenovovaného kaštieľa sa po desiatkach rokov znovu vrátila slávna Apponyiovska bibliotéka s

takmer 30 000 zväzkami vzácných kníh, čím sa tento hotelový komplex stal na Slovensku jedinečným!

Apponyiovská bibliotéka

Park tiež prešiel revitalizáciou, obnovené sú trávnaté plochy, nanovo je postavená zámocká fontána, ktorá medzičasom bola zdevastovaná a obnovené sú aj tenisové kurty v parku s moderným povrchom a umelým osvetlením

5.7. Významné osobnosti obce

Viliam Jozef Máchal (1910-1953) – rodák z Oponíc, kňaz a spisovateľ

Geraldína Apponyiová (1915–2002) kráľovná Albánska, detstvo a mladosť prežila v Oponiciach

Henrich Apponyi (1885-1935) rodák z Oponíc diplomat, poslanec uhorského parlamentu, posledný majiteľ oponického panstva

Jozef Tešík (1905-1989) rodák z Oponíc, športovec, Majster Francúzska (1936/37 a 1938) a majster Paríža (1937,1938) vo vzpieraní. V rokoch 1944 a 1947 majster Slovenska vo svojej kategórii

6. Plnenie funkcií obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)

6.1. Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

- **Materská škola** bez právnej subjektivity, zriaďovateľom je Obec Oponice a je napojená na rozpočet obce.
- Malotriedna **Základná škola** (1.-4. ročník) bez právnej subjektivity, ktorej zriaďovateľom je Obec Oponice. Je napojená na rozpočet obce a finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu.
- **Školský klub** detí ako súčasť ZŠ bez právnej subjektivity zriaďovateľom je Obec Oponice a je napojený na rozpočet obce.
- Stravu pre deti MŠ a ZŠ zabezpečuje **Školská jedáleň pri MŠ Oponice**, bez právnej subjektivity, ktorej zriaďovateľom je Obec Oponice a je napojená na rozpočet obce.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj vzdelávania sa bude orientovať na modernizáciu školstva a zvyšovanie úrovne výchovno-vzdelávacieho procesu.

6.2. Zdravotníctvo

V obci nemáme žiadne zdravotné stredisko najbližší obvodný lekár je v susednej obci Kovarce, zubár v obci Kovarce a Dolné Lefantovce

6.3. Sociálne zabezpečenie

V obci nemáme žiadne zariadenie sociálnych služieb. Najbližšie zariadenia sociálnych služieb sú v obci Kovarce, Nitrianska Streda a Solčany. Sociálne služby v obci zabezpečuje opatrovateľská služba. V roku 2022 mala obec zamestnanú 1 opatrovateľku.

6.4. Kultúra

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje :

- Obecné múzeum – Apponyiho poľovnícke múzeum, ktoré je zriadené v tzv. malom kaštieli v obci spomínanom i v časti pamiatky obce
- Apponyiovská knižnica je v severnom krídle zrenovovaného kaštieľa (hotel Chateau Appony)
- iné kultúrne inštitúcie v obci nie sú, na usporadúvanie kultúrnych akcií má obec k dispozícii dom kultúry

Obec pravidelne organizuje rôzne kultúrne podujatia ako stavenie mája, Deň matiek, MDD, rozlúčka s letom pre deti, Október mesiac úcty k starším, ale k najväčším akciám a aj najobľúbenejším patrí výstup na Oponický hrad pod názvom "Stredovek na Oponickom hrade", kde vystupujú šermiari, lukostrelci, sokoliari, a účastníci majú možnosť ochutnania stredovekej kuchyne. Atmosféru dotvára dobová hudba. Obec tiež podporuje OZ, ktoré organizujú kultúrne podujatia napr. Zraz veteránov (autá) alebo Oponický pedál (bicykle).

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že kultúrny a spoločenský život sa bude rozvíjať.

6.5. Doprava

Riešenie dopravy v obci je zabezpečené cestnými komunikáciami. Obec vlastní pomerne malú časť komunikácií. Autobusovú dopravu zabezpečuje ARRIVA Nitra tak spoje z Nitry ako aj okolia ako i spoje z Topoľčian a okolia. V obci sú zriadené tri zastávky autobusov. Každá zo zastávok je vybavená čakárňami. Štátna cesta vedie centrom obce. Miestne komunikácie sú v zlom stave, nepriaznivé miestne klimatické a morfológické podmienky zvyšujú finančnú náročnosť opráv a údržby cestných telies je potrebné ich renovovať, čo je však pre obec finančne veľmi náročné a bez podpory štátu formou dotácie priam nemožné.

6.6. Územné plánovanie

Obec sa v územnom plánovaní riadi územným plánom obce Oponice schváleným v roku 2012 a jeho zmenami a doplnkami č.1 z roku 2018.

6.7. Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v obci :

- Hotel Chateau Appony- ubytovanie, stravovanie, prenájom priestorov,
- Penzión Oponice - ubytovanie, prenájom priestorov,
- Slovenská pošta
- COOP Jednota - potraviny a rozličný tovar,
- Fištep – predajňa potravín a rozličného tovaru
- ADALIM - predajňa kvetov a darčkových predmetov,

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci :

- Vysokoškolský poľnohospodársky podnik Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, s. r. o. so sídlom v Kolíňanoch

Priemyselnú výrobu v obci nemáme.

7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2023. Obec v roku 2022 zostavila rozpočet na rok 2023 podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rozpočet obce na rok 2023 bol zostavený ako prebytkový. Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 16.12.2022 uznesením č.27. **Bežný rozpočet** bol zostavený ako prebytkový. Po úpravách bol **bežný rozpočet** prebytkový a **kapitálový** rozpočet schodkový. Schodok kapitálového rozpočtu bol vykrytý z rezervného fondu obce.

Rozpočet bol zmenený päťkrát:

- prvá zmena schválená dňa 30.03.2023 uznesením č.51
- druhá zmena schválená dňa 22.05.2023 uznesením č. 74
- tretia zmena schválená dňa 18.08.2023 uznesením č. 80
- štvrtá zmena schválená dňa 27.10.2023 uznesením č. 104
- piata zmena schválená dňa 13.12.2023 uznesením č.122
- ďalšie zmeny boli na základe oznámení Okresného úradu Nitra, Okresného úradu Topoľčany, Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Topoľčanoch, NSK Nitra, dotácie na prenesené kompetencie pre register obyvateľov, stavebný úrad, civilnú ochranu, vzdelanie, životné prostredie, dotácie na kultúru a šport

Po poslednej zmene bol rozpočet nasledovný :

7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2021

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov/čerpanie výdavkov k 31.12.2022	% plnenia príjmov/ % čerpania výdavkov
Príjmy celkom	569 954,00	717 698,56	716 611,89	99,85
z toho :				
Bežné príjmy	596 954,00	674 898,65	674 879,98	100,00
Kapitálové príjmy		7 013,00	7 013,00	100,00
Finančné príjmy		35 786,91	34 718,91	97,02
Príjmy RO s právnou subjektivitou	/	/	/	/
Výdavky celkom	594 495,33	704 871,38	678 126,22	96,21
z toho :				
Bežné výdavky	594 495,33	657 571,16	632 790,20	96,23
Kapitálové výdavky		47 300,22	45 336,02	95,85
Finančné výdavky	/	/	/	/
Výdavky RO s právnou subjektivitou	/	/	/	/
Rozpočtové hospodárenie obce	2 458,67	12 827,18	38 485,67	

V roku 2023 plnenie príjmov vo významnej miere ovplyvnili príjmy :

- v bežnom rozpočte:

- podielové dane, ktoré predstavujú zvýšenie oproti roku 2022 o 6,42 % vo výške 16 222,15 eur
- daň z nehnuteľností, ktorá predstavuje zvýšenie oproti roku 2022 o 1,04 % vo výške 467,63 eur
- komunálny odpad a drobný stavebný odpad, ktorý predstavoval zvýšenie oproti roku 2022 o 31,69 % vo výške 5 390,89 eur (spôsobené zvýšením poplatku za lístok zo 4,00 eur na 5,00 eur)
- daň z ubytovania, ktorá predstavovala zvýšenie oproti roku 2022 o 33,63% čo je vo výške 3 437,00 eur

- v kapitálovom rozpočte:

- príjem transferu od Nitrianskeho samosprávneho kraja vo výške 3 680,00 eur na rekonštrukciu oplatenia multifunkčného ihriska
- príjem grantu od Volkswagen vo výške 2 500,00 eur na lanovú pyramídu detského ihriska v materskej škole
- z predaja pozemku obce vo výške 833,00 eur

- vo finančných operáciách:

- príjem z použitia rezervného fondu na projektovú dokumentáciu zvýšenia energetickej efektívnosti MŠ vo výške 7 200,00 eur
- príjem z použitia rezervného fondu na urnové miesta na cintoríne v sume 11 757,20 eur
- príjem z použitia rezervného fondu na vybudovanie zberného miesta v sume 13000,00 eur
- príjem zo zapojenia zostatku finančných prostriedkov bežných príjmov účelovo určených financií z ÚPSVaR na stravovanie predškolákov a žiakov ZŠ a dopravné žiakov ZŠ vo výške 2 098,49 eur

V roku 2023 čerpanie výdavkov vo významnej miere ovplyvnili výdavky :

- v bežnom rozpočte:

- výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania vo výške 279 571,14 eur a odvody poisťovného do soc. poisťovne a zdravotných poisťovní z miezd zamestnancov vo výške 110 992,30 eur
- výdavky na tovary a služby vo výške 203 921,87 eur, ide o prevádzkové výdavky všetkých stredísk obce ako sú energie, materiál (čistiace a kancelárske potreby), počtové a telefonické služby, odvoz a uloženie odpadu, údržba kancelárskych strojov a výpočtovej techniky, verejného osvetlenia, miestneho rozhlasu, kultúrne podujatia, stravovanie zamestnancov poistenie majetku, odmeny poslancom a pracovníkom na dohody
- bežné transfery v sume 28 566,87 eur to sú platby na spoločný stavebný úrad členské príspevky do združení, nemocenské dávky, príspevky dôchodcom a novorodencom

- v kapitálovom rozpočte

zrealizované investičné akcie

- a) Nákup prevádzkových strojov a zariadení – kopírka v sume 3 354,00 EUR
- b) Realizácia stavieb- odpadové hospodárstvo – vybudovanie zberného miesta v sume 11 880,00 EUR,
- c) Rekonštrukcia – oplatenie multifunkčného ihriska v sume 3 680,00 EUR
- d) Prípravná a projektová dokumentácia- projekt. dok. plynofikácia KD v sume 1 298,00 EUR
- e) Realizácia nových stavieb – kolumbárium v sume 12 459,22 EUR
- f) Nákup Lanovej pyramídy – detské ihrisko MŠ v sume 2 784,00 EUR

g) Prípravná a projektová dokumentácia – zvýšenie energetickej efektívnosti budovy MŠ v sume 7 366,00 EUR

7.2. Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2023

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2023 v EUR
Bežné príjmy spolu	674 879,98
z toho : bežné príjmy obce	674 879,98
bežné príjmy RO	/
Bežné výdavky spolu	632 790,20
z toho : bežné výdavky obce	632 790,20
bežné výdavky RO	0,00
Bežný rozpočet	42 089,78
Kapitálové príjmy spolu	7 013,000
z toho : kapitálové príjmy obce	7 013,00
kapitálové príjmy RO	0,00
Kapitálové výdavky spolu	45 336,02
z toho : kapitálové výdavky obce	45 336,02
kapitálové výdavky RO	0,00
Kapitálový rozpočet	-38 323,02
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	3 766,76
<i>Vylúčenie z prebytku / úprava schodku</i>	7 698,28
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	/
Príjmy z finančných operácií	-3 931,52
Výdavky z finančných operácií	34 718,91
Rozdiel finančných operácií	0,00
PRÍJMY SPOLU	34 718,91
VÝDAVKY SPOLU	716 611,89
hospodárenie obce	678 126,22
<i>Vylúčenie z prebytku</i>	38 485,67
Upravené hospodárenie obce	7 698,28
	/
	/
	30 787,39

Prebytok rozpočtu v sume 3 766,76 EUR zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa **upravuje** o nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu a na základe osobitných predpisov podľa § 16 ods.6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách vo výške **7 698,28 EUR** a takto zistený schodok v sume **-3 931,52 EUR** bol v rozpočtovom roku 2023 vysporiadaný z finančných operácií 3 931,52 EUR

Prebytok rozpočtu sa upravuje - znižuje o :

- a) nevyčerpané prostriedky zo ŠR účelovo určené na **bežné výdavky** poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume **5 633,92 EUR**, a to na :
- prenesený výkon v oblasti školstva v sume 174,17 EUR dopravné žiaci
 - prenesený výkon v oblasti školstva na materiál a energie 2 680,05 EUR
 - stravné pre deti ZŠ a predškolákov MŠ v sume 2 779,70 EUR
- b) nevyčerpané prostriedky školského stravovania na stravné a réžiu podľa ustanovenia §140-141 zákona č.245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v sume **2 064,36 EUR**(ŠJ pri MŠ)

Zostatok finančných operácií podľa § 15 ods.1 písm. c zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v sume **30 787,39 EUR** sme navrhli použiť na tvorbu rezervného fondu.

Na základe uvedených skutočností bola navrhnutá tvorba rezervného fondu za rok 2023 vo výške **30 787,39 EUR**.

Výška prebytku/schodku rozpočtového hospodárenia bola v roku 2023 ovplyvnená:

- Obecným zastupiteľstvom bolo odsúhlasené použitie prostriedkov rezervného fondu na kapitálové výdavky v sume 47 300,22 eur v skutočnosti bolo použitých 45 336,02 eur. Najvýznamnejšie položky boli vybudovanie zberného miesta v odpadovom hospodárstve, vybudovanie kolumbária na miestnom cintoríne a projektová dokumentácia k zvýšeniu energetickej efektívnosti budovy MŠ.

7.3. Rozpočet na roky 2024 - 2026

	Skutočnosť k 31.12.2023	Rozpočet na rok 2024	Rozpočet na rok 2025	Rozpočet na rok 2026
Príjmy celkom	716 611,89	647 523,00	645 125,41	665 125,41
z toho :				
Bežné príjmy	674 879,98	647 523,00	645 125,41	665 125,41
Kapitálové príjmy	7 013,00	/	/	/
Finančné príjmy	34 718,91	/	/	/
Príjmy RO s právnou subjektivitou	/	/	/	/

	Skutočnosť k 31.12.2023	Rozpočet na rok 2024	Rozpočet na rok 2025	Rozpočet na rok 2026
Výdavky celkom	678 126,22	636 492,33	625 992,33	625 992,33
z toho :				
Bežné výdavky	632 790,20	636 492,33	625 992,33	625 992,33
Kapitálové výdavky	45 336,02	/	/	/
Finančné výdavky	/	/	/	/
Výdavky RO s právnou subjektivitou	/	/	/	/

Dôvodová správa k rozpočtu na roky 2024 - 2026:

Návrh rozpočtu vychádza zo zákona č. 23/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov, zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, nariadenia vlády SR č. 415/2012 Z. z. ktorým sa dopĺňa nariadenie vlády SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy v znení neskorších predpisov, zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, zákona č. 325/2012 Z. z. zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve s účinnosťou od 1.1.2013 a zákonom č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, opatrením MF SR č. MF/010175/2004-42 v znení neskorších predpisov, ktorým sa ustanovuje ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, VZN č. 3/2023 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Oponice, VZN č. 1/2023 o užívaní verejnej kanalizácie, o odpadových vodách, vodách z povrchového odtoku, spoplatňovaní spracovania odpadových vôd, a zneškodňovaní odpadových vôd zo žump na území obce Oponice, VZN č. 5/2023 o dani z nehnuteľností na území obce Oponice a ostatnými právnymi predpismi a internými smernicami platnými v čase predloženia návrhu rozpočtu obce Oponice

Rozpočet je zostavený na obdobie troch rokov. Návrh rozpočtu obce Oponice je na rok 2024 zostavený na základe predpokladaného vývoja v roku 2024. Rozpočet na rok 2023 vytváral predpoklady k zostaveniu príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu, keď sa dá rozdeliť len taký objem financií, ktorý je reálne k dispozícii. Návrh rozpočtu je zostavený ako prebytkový. Odhad príjmov na rok 2024 vychádza z vývoja roku 2023. Výška rozpočtových transferov je predpokladaná, zatiaľ nepotvrdená štátnym rozpočtom. Rozpočet je zložený z dvoch častí – príjmovej a výdavkovej. Príjmová i výdavková časť sa ďalej delí na bežné príjmy a výdavky, kapitálové príjmy a výdavky a príjmové a výdavkové finančné operácie. Ďalej sa člení podľa ekonomickej a funkčnej klasifikácie a na položky a podpoložky. Rozpočet bežných príjmov a výdavkov je zostavený ako prebytkový. Bežné príjmy sú navrhované vo výške 647 523,00 eur a bežné výdavky sú navrhované v objeme 636 492,33 eur. Rozpočet kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov nie je naplánovaný, pokiaľ bude reálny kapitálový príjem alebo výdaj v roku 2024 bude riešený úpravou rozpočtu a to isté sa týka finančných operácií. Obec Oponice je obec do 2000 obyvateľov a využila uplatnenie novely zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, kde podľa § 4 ods. 5 sa obce do 2000 obyvateľov môžu rozhodnúť o uplatnení alebo neuplatnení programovej štruktúry obce. Nakoľko programový rozpočet je pre malé obce zaťažujúci OZ obce Oponice rozhodlo uznesením č. 334/2013 zo 16.12.2013 o neuplatňovaní programovej štruktúry.

8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva

8.1 Majetok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2023
Majetok spolu	2 032 032,40	2 269 654,58
Neobežný majetok spolu	1 839 762,13	2 075 522,66
z toho :		

Dlhodobý nehmotný majetok	1 500,00	780,00
Dlhodobý hmotný majetok	1 666 371,12	1 902 851,65
Dlhodobý finančný majetok	171 891,01	171 891,01
Obežný majetok spolu	190 323,84	191 538,07
z toho :		
Zásoby	3 219,48	3 947,46
Zúčtovanie medzi subjektmi VS		
Dlhodobé pohľadávky		
Krátkodobé pohľadávky	11 868,47	13 166,15
Finančné účty	175 235,89	174 424,46
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.		
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.		
Časové rozlíšenie	1 946,43	2 593,85

8.2 Zdroje krytia

Názov	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2023
Vlastné imanie a záväzky spolu	2 032 032,40	2 269 654,58
Vlastné imanie	914 211,94	1 229 873,12
z toho :		
Oceňovacie rozdiely		
Fondy		
Výsledok hospodárenia	914 211,94	1 229 873,12
Záväzky	60 976,48	48 475,46
z toho :		
Rezervy	1000,00	1 000,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	2 098,49	5 633,92
Dlhodobé záväzky	1 195,39	2 180,81
Krátkodobé záväzky	40 578,60	39 660,73
Bankové úvery a výpomoci	16 104,00	0,00
Časové rozlíšenie	1 056 843,98	991 306,00

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

- Významné prírastky majetku

- obec v roku 2023 zaradila do majetku pozemky získané scelovaním parciel vo výške 283 585,56 eur

- zrekonštruované oplotenie multifunkčného ihriska v sume 3 680,00 eur
- nákup lanovej pyramídy – detské ihrisko MŠ v sume 2 784,00 eur
- nákup multifunkčnej kopírky v sume 3 354,00 eur
- rozšírenie kamerového systému o 1 081,20eur
- zaradenie vybudovaného zberného miesta v sume 11880,00 eur
- zaradenie vybudovaného kolumbária – urnové miesta v sume 12 459,22 eur

- Významné úbytky majetku

Obec v roku 2023 neúčtovala významný úbytok majetku

- Významný predaj, kúpa dlhodobého majetku

Obec v roku 2023 nezaznamenala žiadny významný predaj dlhodobého majetku

- Prijaté dlhodobé a krátkodobé úvery

Obec v roku 2023 neprijala žiadny úver

- Prijaté dlhodobé úvery zo ŠFRB

Obec v roku 2023 neprijala žiadny úver zo ŠFRB

- Prijaté návratné finančné výpomoci z MF SR

Obec v roku 2023 neprijala žiadnu návratnú finančnú výpomoc. Obec prijala ešte v roku 2020 návratnú finančnú výpomoc z MF SR zo štátnych finančných aktív na výkon samosprávnych funkcií z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov FO v roku 2020 v dôsledku pandémie ochorenia COVID 19 v sume 16 104,00 eur. Obec mala začať splácať podľa zmluvy návratnú finančnú výpomoc až v roku 2024 do októbra 2027. Návratná finančná výpomoc bola odpustená v roku 2023 na základe uznesenia vlády SR č. 459 zo dňa 13. septembra 2023 a bola zúčtovaná do výnosov.

- Tvorba opravných položiek k pohľadávkam, k nedokončeným investíciám...

Obec v roku 2023 netvorila opravné položky k pohľadávkam, k nedokončeným investíciám.

- Tvorba rezerv

Obec v roku 2023 tvorila rezervu na audit v sume 1000 eur.

8.3 Pohľadávky

Pohľadávky		Zostatok k 31.12 2022	Zostatok k 31.12 2023
Pohľadávky do lehoty splatnosti		11 868,	13 166,15
Pohľadávky po lehote splatnosti			

8.4 Závazky

Závazky	Zostatok k 31.12 2022	Zostatok k 31.12 2023
Závazky do lehoty splatnosti	40 578,60	39 660,73
Závazky po lehote splatnosti		

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

- Významný nárast/pokles pohľadávok:
ide o pohľadávky z daňových a nedaňových príjmov, ktoré sú priebežne platené, nárast bol spôsobený aj preplatkom na energiách, ktoré boli vyplatené koncom januára 2024.
- Významný nárast/pokles záväzkov :

ide o záväzky ako faktúry došlé v januári ale týkali sa bezprostredne predchádzajúceho obdobia, patria sem aj mzdy a odvody za mesiac december 2023, vyplatené v januári 2024, ktoré boli v priebehu mesiaca január vysporiadané

9. Hospodársky výsledok za 2023 - vývoj nákladov a výnosov

Názov	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12. 2023
Náklady	696 960,96	723 787,69
50 – Spotrebované nákupy	120 080,75	103 446,20
51 – Služby	59 622,03	68 661,36
52 – Osobné náklady	401 370,26	434 075,86
53 – Dane a poplatky	281,88	114,72
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	14 172,25	10 535,52
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	88 472,21	94 073,90
56 – Finančné náklady	4 453,62	3 280,13
57 – Mimoriadne náklady		
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	8 508,00	9 600,00
59 – Dane z príjmov		
Výnosy	694 724,51	1 039 448,87
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	22 878,72	17 649,45
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb		0
62 – Aktivácia		0
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	416 234,37	440 358,60
64 – Ostatné výnosy	4 437,51	304 447,34
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	200,00	1000,00
66 – Finančné výnosy	0	0
67 – Mimoriadne výnosy	0	0,00
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	250 973,90	275 993,48
Hospodársky výsledok /+ kladný HV, - záporný HV/	-2 236,49	315 661,18

Hospodársky výsledok /kladný, záporný/ v sume 315 661,18 bol zúčtovaný na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

Analýza nákladov a výnosov v porovnaní s minulým rokom a s vysvetlením významných rozdielov :

- účty 50 boli znížené čo bolo spôsobené vysúťažením lepších cien za energie
- účty 51 služby boli zvýšené oproti roku 2022, nakoľko v roku 2023 boli realizované menšie opravy a údržby MŠ, Domu kultúry a Malého kaštieľa a zvýšené boli i ostatné služby ako výdavky nakladania s odpadom, platby za verejné obstarávania
- účty 52 boli zvýšené mzdové náklady a s tým spojené aj odvody do poisťovní navyšovanie miezd vo verejnej správe
- účty 54 boli znížené ostatné náklady na prevádzkovú činnosť
- účty 55 – odpisy boli zvýšené náklady , nakoľko bol zaradený nový majetok do užívania
- účty 58 náklady na transfery boli zvýšené, čo bolo spôsobené tým, že boli realizované športové a kultúrne podujatia
- účty 60 zníženie výnosov oproti roku 2022 bolo spôsobené, znížením tržieb z predaja služieb
- účty 63 zvýšenie výnosov na poplatkoch za odpad a hrobové miesta
- účty 64 zvýšené výnosy boli spôsobené zaradením pozemkov, ktoré obec získala zcelovaním parciel a odpustením návratnej finančnej výpomoci, ktorú obec získala v roku 2020 a v roku 2023 bolo uznesením vlády SR č. 459 z 13. septembra schválené odpustenie splácania
- účty 69 boli zvýšené výnosy z kapitálových transferov

10. Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce

10.1 Prijaté granty a transfery

V roku 2023 obec prijala nasledovné granty a transfery:

Granty a transfery boli účelovo určené na bežné výdavky a boli použité v súlade s ich účelom
Popis najvýznamnejších prijatých grantov a transferov:

- V roku 2023 obec prijala nasledovné granty a transfery

Prijaté bežné granty a transfery:

Poskytovateľ dotácie	Suma v EUR	Účel Poznámka
Ministerstvo hospodárstva SR	15 896,39	inflácia
Ministerstvo hospodárstva SR	7 511,13	dotácia na preplatenie el. energie
ÚPSVaR Topoľčany	2 385,20	podpora výchovy k stravovacím návykom MŠ
ÚPSVaR Topoľčany	265,86	na tovary a materiál
ÚPSVaR Topoľčany	8 169,30	podpora výchovy k stravovacím návykom ZŠ
MF SR	1 291,91	voľby a referendum
RÚŠS Nitra	6 933,00	nenormatívne fin. prostr. MŠ predškoláci
RÚŠS Nitra	137 837,00	transfer na ZŠ
MDaV SR	1 251,28	prenesený výkon št. správy na úseku stavebného poriadku
Okresný úrad Nitra	91,29	prenesený výkon št. správy na úseku život. prostredia
MV SR – Okresný úrad Topoľčany	272,25	prenesený výkon št. správy na úseku registra obyvateľov
MDVaRR SR	35,64	prenesený výkon št. správy na úseku CD a MK
RÚŠS Nitra	1 409,00	nenormatívne fin. prostriedky dopravné žiakom ZŠ

RÚŠS Nitra	1 152,00	nenormatívne fin. prostriedky vzdelávacie poukazy
RÚŠS Nitra	940,00	digitálna transformácia vzdelávania
RÚŠS Nitra	4 313,00	nenormatívne fin. prostriedky plat asistent učiteľa ZŠ
MV SR – Okresný úrad Topoľčany	29,20	prenesený výkon št. správy na úseku register adries
RÚŠS Nitra	969,00	nenormatívne fin. prostriedky na učebnice ZŠ
NSK Nitra	700,00	transfer na kultúru
NSK Nitra	500,00	transfer na šport
NSK Nitra	4 000,00	dotácia na obnovu NKP opravu okien kaštieľa
RÚŠS Nitra	1 320,00	prvok detské ihrisko
ÚPSVaR Topoľčany	8 985,85	transfer na pracovníkov z ÚPSVaR
RÚŠS Nitra	250,00	nenormatívne fin. prostriedky na profesijný rozvoj pedagogických .zam.
Environmentálny fond	2 469,04	separovaný zber
MV SR- Okresný úrad Topoľčany	144,83	transfer na CO- mzda skladníka

Popis najvýznamnejších prijatých bežných grantov a transferov:

- školstvo spolu transfer vo výške 153 803,00 EUR na chod ZŠ bez právnej subjektivity a predškolákov MŠ
- Transfer vo výške 8 985,85 EUR na pracovníkov v obci zamestnaných cez ÚPSVaR
- Transfer vo výške 15 896,39 EUR na krytie výdavkov súvisiacich s negatívnym dôsledkami inflácie v roku 2023.
- Transfer na preplatenie elektrickej energie 7 511,13 EUR
- Transfer na stravovacie návyky detí ZŠ a predškolákov spolu v sume 10 554,50 EUR
- Transfer na opravu okien Marcibányovského kaštieľa vo výške 4 000,00 EUR

Prijaté kapitálové granty a transfery:

Poskytovateľ dotácie	Suma v EUR	Účel	Poznámka
NSK	3 680,00	rekonštrukcia oplotenia multifunkčného ihriska	príspevok
Dotácia Volkswagen	2 500,00	Lanová pyramída MŠ	príspevok

Popis najvýznamnejších prijatých kapitálových grantov a transferov:

- Obec v roku 2023 dostala od Nitrianskeho samosprávneho kraja dotáciu na rekonštrukciu oplotenia multifunkčného ihriska
- Obec v roku 2023 získala dotáciu od Volkswagenu na zakúpenie lanovej pyramídy na detské ihrisko v MŠ

Prijaté granty a transfery boli účelovo určené na kapitálové výdavky a boli použité v súlade s ich účelom.

10.2 Poskytnuté dotácie

V roku 2023 obec poskytla zo svojho rozpočtu dotácie v zmysle VZN č.2/2020 o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce:

Prijímateľ dotácie	Účelové určenie dotácie	Suma poskytnutých prostriedkov v EUR
T J Oponice	Podpora športu detí, dorastu a dospelých	6 000,00
OZ Veteran car club Appony - Oponice	Organizovanie zrazu vozidiel -veteránov Organizovanie zrazu bicyklov - veteránov	1000,00

eRKO Hnutie kresť. Spoločenstiev Oponice	Pobyt detí z Oponíc v letnom tábore Vyhne	500,00
OZ Apponiana	tlač monografie „Oponický hrad – prvých dvadsať rokov obnovy“	2 000,00

10.3 Významné investičné akcie v roku 2023

Najvýznamnejšie investičné akcie realizované v roku 2023:

- vybudovanie zberného miesta
- vybudovanie kolumbária
- zaobstaranie projektovej dokumentácie zvýšenie energetickej efektívnosti MŠ Oponice

10.4 Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch:

- modernizácia športového areálu
- oprava miestnej komunikácie
- zateplenie budovy KD
- zateplenie budovy MŠ
- dobudovanie kanalizácie
- oprava chodníkov

10.5 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

10.6 Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

- a) Obec nezaznamenala žiadne významné riziká a neistoty .
- b) Obec nevedie žiadny súdny spor .
- c) Ekonomická situácia- energetická kríza a zvyšovanie cien všetkých komodít negatívne ovplyvnila aj financovanie samospráv v roku 2023. Situácia sa neustále vyvíja a je neistá a preto si vedenie účtovnej jednotky nemyslí, že je možné reálne odhadnúť vplyv súčasnej situácie na účtovnú jednotku.

Vypracovala: Zuzana Geršiová

Schválil: Mgr. Milan Gál

V Oponiciach dňa 08. júla 2023

Prílohy:

- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky
- Výrok audítora k individuálnej účtovnej závierke